

СДЕЛКАТА
НА ЖИВОТА ТИ

Ditt livs affär

Copyright © 2016 by Fredrik Backman

© Любомир Гцздов, *превод от шведски*

© Дамян Дамянов, *художник на корица
и илюстрации*

© Сиела Норма АД

© София 2017

ISBN: 978-954-28-2491-6

ФРЕДРИК БАКМАН

СДЕЛКАТА
НА ЖИВОТА ТИ

Превод от шведски Люботир Гиздов

 ciela

Няколко думи преди останалите думи

Това е кратък разказ за нещата, които би пожертвал, за да спасиш нечий живот. Ако е застрашено не само бъдещето, но и миналото ти. Не само местата, на които си бил, но и отпечатъците, които си оставил. Ако трябва да се разделиш с всичко това, с цялото си аз, заради кого би го направил?

Написах тази история една късна вечер през 2016 г., малко преди Коледа. Жена ми и децата спяха на няколко педи от мен. Бях много изморен; годината беше дълга и странна, а аз бях прекарал много време в размисли за изборите, които правят семействата. Всеки ден, навсякъде, ние поемаме по един или друг път. Забавляваме се, стоим си у дома, влюбваме се и заспиваме едни до други. Откриваме, че имаме нужда от човек, по когото да си изгубим ума, за да осъзнаем какво представлява времето.

Затова опитах да разкажа история за тези неща.

Тя бе публикувана в местния вестник на родния ми град, Хелсингборг, който се намира в най-южната част на Швеция. Всички места в разказа са истински – аз самият посещавах училището зад болницата, а барът, където пият героите, е собственост на мои приятели от детинство. Няколко пъти съм се напивал там много тежко. Ако някога се намирате в околността, горещо препоръчвам да го посетите.

Сега живея на шестстотин километра северно от Хелсингборг, в Стокхолм, със семейството си. Гледайки назад, смятам, че историята не е просто за чувствата относно любовта и смъртта, които изпитвах през онази вечер, докато седях на пода до леглото, където спяха жена ми и нашите деца, но също и за чувствата ми към мястото, където израснах. Може би дълбоко в себе си всички хора усещаме, че не можем да избягаме от родния си град, но и не можем да се върнем там и отново да го почувстваме като свой дом. Защото вече не е такъв. Не се опитваме да се помирим с него. Не и с улиците и тухлите му. Единствено с човека, когото сме били тогава. И вероятно за да си простим за всичко, което сме мислели, че ще станем, а не сме.

Може би разказът ще ви се стори странен, не знам. Ако е така, то поне не е много дълъг и ще свърши бързо. Но се надявам, че по-младото ми аз би го прочело и би го сметнало за... ами... за не ужасен. Мисля, че двамата бихме излезли на по бира. Тогава щяхме да поговорим за изборите си. Щях да му покажа снимки на семейството си, а той щеше да каже: „Добре. Справил си се добре“.

Както и да е, ето я историята. Благодаря, че отделяте време да я прочетете.

С любов,

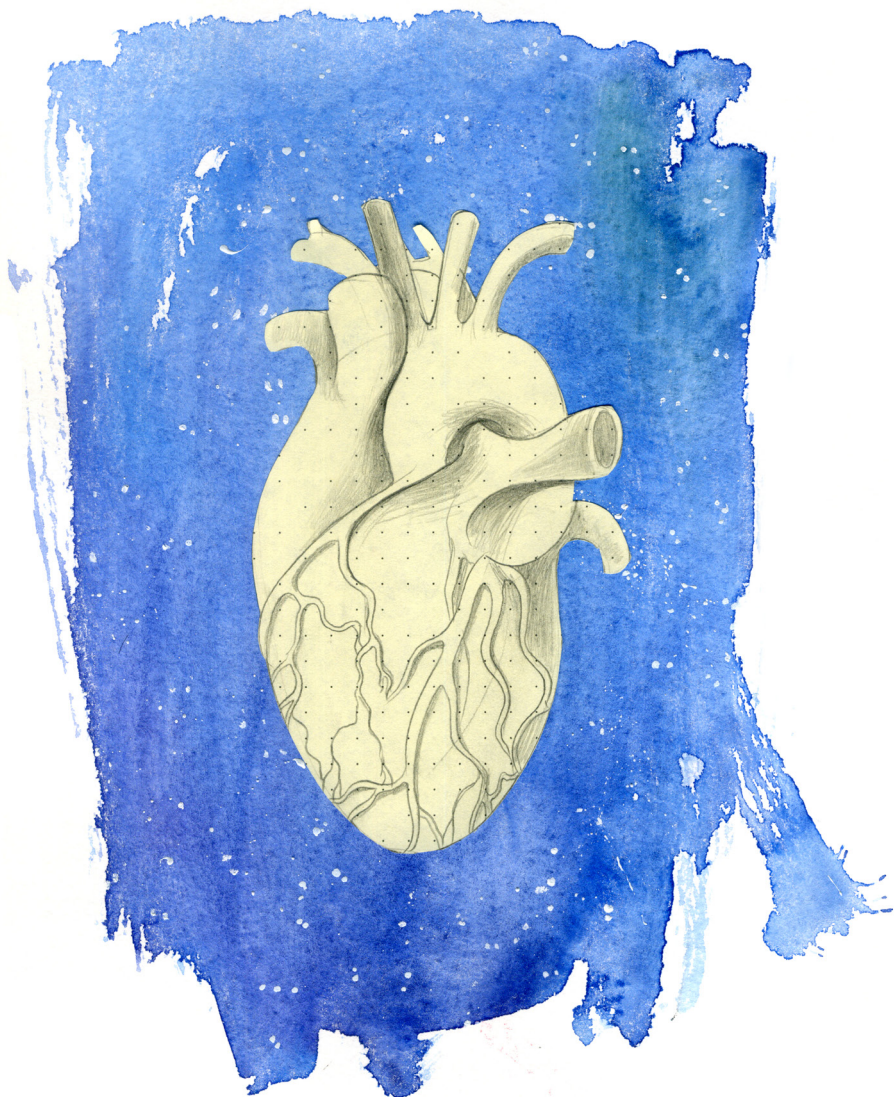

Фредрик Бакман

Здрасти. Баща ти е. Скоро ще се събудиш, днес е сутринта на Бъдни вечер в Хелсингборг, а аз убих човек. Приказките не започват така, знам. Но отнех живот. Ще се промени ли нещо, ако ти кажа чий?

Може би не. Повечето от нас искат да вярват, че всяко сърце, което спре да бие, липсва еднакво силно. Ако ни зададат въпроса „всички животи ли имат еднаква стойност?“, повечето от нас убедено ще отговорят „да!“. Но само докато някой не посочи човек, когото обичаме, и не попита: „Ами този живот?“.

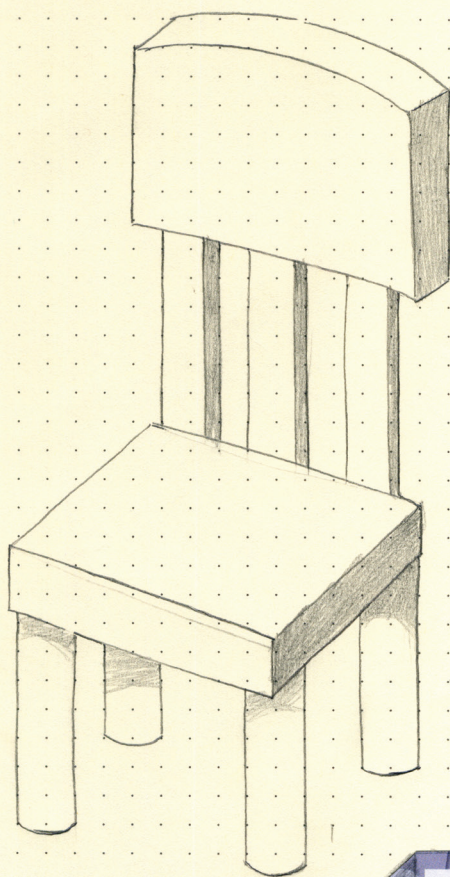
Тогава? Има ли значение дали съм убил добър човек? Обичан човек? Със стойностен живот?

Има ли значение, ако е било дете?

Тя беше на пет. Срецнах я преди седмица. В стаята с телевизор в болницата имаше малък червен стол, бе неин. В началото не беше червен, но тя видя, че му се иска да бъде. Нужни бяха двацет и две кутии пастели, но това нямаше значение, тя можеше да си го позволи. Тук всички ѝ даваха пастели. Сякаш можеше да преборядиса болестта, да оцвети спринцовките и лекарствата така, че те да изчезнат. Разбира се, знаеше, че това няма да стане, тя бе умно хлапе, но се преструваше заради тях. Така че през деня рисуваше върху хартия, за да зарадва възрастните. А нощем оцветяваше стола. Защото той толкова много искаше да бъде червен.

Имаше плюшена играчка, заек. Наричаше го „Айо“. Когато се учеше да говори, възрастните мислеха, че му казва „Айо“, защото не може да произнесе „Зайо“. Но тя го наричаше Айо, защото той така се казваше. Това не би трябвало да е толкова трудно за схващане всъщност, дори за възрастните. Понякога Айо се плашеше и тогава тя го слагаше на червения стол. Може и да не е медицински доказано, че те е по-малко страх, ако седиш на червен стол, но Айо не знаеше това.

Момиченцето седеше на пода до него, галеше го по лапата и му разказваше приказки.

Една вечер стоях скрит зад един врата в коридора и я чух да казва: „Скоро ще умра, Айо. Всички хора ще умрат, само че повечето ще умрат след сто години, а аз може би ще умра още утре“. После добави, шепнейки: „Надявам се да не е утре“.

След това ненадейно вдигна глава и се огледа изплашено, сякаш бе чула стъпки в коридора. Вдигна бързо Айо и пожела лека нощ на червения стол. „Тя е! Идва!“, прошепна момичето и се затича към стаята си, където се скри под одеялото до майка си.

Аз също побягнах. Бягал съм цял живот. Защото по болничните коридори всяка нощ минава една жена, облечена с дебел, сив плетен пуловер. Носи папка. Вътре са записани имената на всички ни.